Văn hóa nhường ghế trên xe buýt

ISSN: 2734-9195 14:10 28/03/2025

Nếu mỗi người đều chủ động thực hiện văn hóa nhường ghế trên xe buýt với tinh thần vui vẻ và sự tôn trọng lẫn nhau, thì việc đi lại bằng phương tiện công cộng sẽ trở nên dễ chịu và đáng trân trọng hơn rất nhiều.

Xe buýt từ lâu đã trở thành phương tiện di chuyển quen thuộc của nhiều người dân thành phố, đặc biệt là sinh viên và người lao động. Bên cạnh lợi ích về chi phí và sự thuận tiện, văn hóa đi xe buýt cũng phản ánh phần nào ý thức cộng đồng của mỗi cá nhân.

Một trong những hành vi thường xuyên được nhắc đến chính là việc nhường ghế – một quy tắc tưởng như đơn giản nhưng không phải lúc nào cũng được thực hiện một cách tự nguyện và văn minh.

Theo quy định, hành khách đi xe buýt cần nhường ghế cho người già, phụ nữ mang thai, người khuyết tật và trẻ nhỏ. Trên hầu hết các phương tiện giao thông công cộng, quy tắc này đều được dán ở vị trí dễ nhìn, nhắc nhở mọi người thực hiện. Tuy nhiên, thực tế không phải lúc nào quy định này cũng được tuân thủ một cách nghiêm túc. Có những hành khách sẵn sàng đứng lên nhường ghế với sự vui vẻ, thoải mái. Nhưng cũng không ít trường hợp, người ngồi trên ghế cố tình phớt lờ, giả vờ ngủ hoặc tìm cách né tránh trách nhiệm.

Tôi từng rất nhiều lần chứng kiến hành khách là người già, trẻ nhỏ, phụ nữ có thai... lên xe buýt, và họ phải rất vất vả mới tìm được ghế ngồi bởi xe buýt thường rất đông, nhất lại là vào giờ cao điểm thì chuyện có chỗ đứng hơi thoải mái một chút đã là hạnh phúc, chứ kiếm đâu ra ghế ngồi. Cũng có chuyến buýt tôi đi, khi thấy những đối tượng ưu tiên đó, rất nhiều người nhanh nhảu đứng dậy với thái độ vui vẻ để nhường chỗ ngay tức thì. Thế nhưng, cũng có quá nhiều lần tôi bắt gặp cảnh tượng những hành khách bình thường cứ *“lờ”* đi chuyện phải nhường ghế cho đối tượng khách được ưu tiên, khi người thì giả vờ ngủ gật gục đầu xuống thành ghế, người thì đóng kịch như bị đau bụng hay say xe gì đó... để cố *“níu kéo”* cái ghế ngồi mà không chịu đứng lên nhường.

Một lần tôi đi trên tuyến buýt từ ngoại thành vào trung tâm, do khách quá đông, nhân viên bán vé đang mải làm việc, nên anh ta không để ý tới vài vị khách cao

tuổi đang đứng ở giữa xe. Trong lúc đó, rất nhiều người trẻ vẫn thản nhiên ngồi ghế mà không chịu đứng dậy nhường ghế cho hai cụ già đó. Tôi nhắc hai người phụ nữ trẻ, tuổi tầm ngoài 30 đứng dậy để nhường cho các cụ. Lúc này họ đứng dậy nhưng không hề vui. Suốt cả hành trình của chuyến xe hôm đó, một trong hai người phụ nữ mà tôi nhắc nhở đứng dậy đó cứ nhìn tôi với con mắt hằn học, tức giận. Tôi thừa tinh ý để cảm nhận được thái độ của họ. Nhưng thôi, tôi không chấp, bởi tôi đâu là người có lỗi, tôi làm đúng đấy chứ, và một khi họ xử xự như vậy là họ quá kém, quá thiếu ý thức...

Ảnh minh họa (sưu tầm)

Vấn đề không chỉ nằm ở những người không chịu nhường ghế, mà còn ở chính thái độ của những người được nhường. Không ít lần, người nhận ghế ngồi xuống mà không một lời cảm ơn, khiến người nhường có cảm giác như bị bắt buộc. Một câu "*Cảm ơn*" đơn giản, kèm theo một nụ cười, có thể tạo nên sự dễ chịu và duy trì tinh thần văn minh trên xe buýt.

Ngoài ra, có những trường hợp hành khách chưa đủ điều kiện ưu tiên nhưng vẫn tỏ thái độ bức xúc khi không được nhường ghế. Những người ở độ tuổi trung niên (khoảng 45-50 tuổi) đôi khi lên tiếng trách móc người trẻ với những lời lẽ thiếu thiện chí, dù trên xe có nhiều hành khách già yếu hơn. Điều này gây ra sự khó xử và căng thẳng không đáng có.

Nhường ghế không chỉ là nghĩa vụ mà còn thể hiện sự tôn trọng và tinh thần tương trợ giữa cộng đồng. Một hành động nhỏ có thể tạo ra một môi trường di chuyển thân thiện và dễ chịu hơn. Cả người nhường và người được nhường cần có ý thức và cư xử sao cho hợp tình, hợp lý. Những hành vi như giả vờ ngủ để tránh nhường ghế hay thái độ khó chịu khi được yêu cầu nhường chỗ đều phản ánh sự thiếu ý thức và kém văn minh.

Văn hóa nhường ghế trên xe buýt cũng là một phần của văn hóa giao thông đô thị. Nếu mỗi người đều chủ động thực hiện văn hóa này với tinh thần vui vẻ và sự tôn trọng lẫn nhau, thì việc đi lại bằng phương tiện công cộng sẽ trở nên dễ chịu và đáng trân trọng hơn rất nhiều.

Tác giả: **Nguyễn Gia Long**

Số 58/24 Đường Tân Lập 1, Phường Hiệp Phú, TP.Thủ Đức - TP.HCM